ОБЩИНА ЧЕРНООЧЕНЕ, ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ

ПРОЕКТ!

АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ НА ОБЩИНСКО И ОБЛАСТНО НИВО, КОИТО СЕ ФИНАНСИРАТ ИЗЦЯЛО ИЛИ ЧАСТИЧНО ОТ ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ

ОБЩИНА ЧЕРНООЧЕНЕ, ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ

2023 година

Съдържание

Увод ... 3
1 Методология ... 3
1.1 Цели ... 4
1.2 Методи и източници на анализа ... 4
2 Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги ... 4
3 Съществуващи социални и интегрирани ... 5
здравно-социални услуги на територията на общината ... 5
3.1 Социални услуги ... 7
3.1.1 Социални услуги – делегирани от държавата дейности ... 7
3.1.2 Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми ... 8
3.2 Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в община Черноочене. ... 8
4 Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Черноочене ... 8
5 Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Черноочене ... 9
5.1 Потребители от други общини, ползващи социални услуги ... 9
5.2 Потребители от други общини, ползващи интегрирани здравно-социални услуги ... 10
6 Информация за демографското развитие в община Черноочене ... 10
7 Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община Черноочене ... 13
7.1 Социална инфраструктура ... 13
7.1.1 Социални услуги ... 13
7.1.2 Жилищни условия ... 13
7.1.3 Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им ... 14
7.2 Образование ... 14
7.3 Здравеопазване ... 16
8 Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги ... 17
8.1 Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината ... 17
8.2 Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на общината Черноочене ... 18
8.3 Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги ... 199
9 Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги ... 199
10 Изводи ... 20
11 Приложения ... 21

Увод

Анализът на потребностите от социални услуги на общинско ниво е етап от процеса на стратегическо планиране на социалните услуги на областно и национално ниво. То се осъществява с прякото участие на всички заинтересовани страни: Дирекция „Социално подпомагане"- гр. Кърджали, Дирекция „Бюро по труда"- град Кърджали, областна управа – град Кърджали, доставчици на услуги, НПО, НСИ, организации, ангажирани с политиките за социално включване в свързаните сектори – образование, здравеопазване, трудова заетост, инфраструктура и жилищна среда.

Настоящия анализ съдържа информация за реалното състояние на съществуващите социални услуги на територията на Община Черноочене, за техния административен капацитет, съществуващ и необходим финансов ресурс, източници за финансиране, кпацитет на потребителите, както и статистическа информация за демографското развитие на общината, наличната социална, образователна и здравна инфраструктура.

Настоящият анализ акцентира върху перспективите в развитието на социалната политика на Община Черноочене и дефинира целите и задачите на местната власт, сътрудничеството с отговорните институции на държавно и регионално ниво, неправителствените организации и населението на общината към разрешаване на проблемите, свързани с непрекъснато нарастващите потребности от социални услуги и подкрепа на жителите на общината.

Целта на анализа е да предостави данни за картирането на социалните услуги и интегрираните социално-здравни услуги в община Черноочене, предназначението на които е да обхванат нуждаещите се целеви групи, като им се представят възможности да ползват адекватни социални и интегрирани здравно-социални услуги за задоволяване на техните специфични потребности.

Анализът е базиран на събиране и обработка на данни за петгодишен период с обхват от 01.01.2017 до 31.12.2021 година от служители на общинска администрация, кметове на кметсва и кметски наместници.

За целите на анализа в периода 01.01.2023-28.02.2023 година в партньорство с Дирекция „Социално подпомагане" – град Кърджали, Дирекция „Бюро по труда" - Кърджали, Областна Управа – град Кърджали, РЗИ – град Кърджали, МБАЛ „Атанас Дафовски" – град Кърджали, териториално подразделение на НОИ - град Кърджали, Териториално статистическо бюро- град Кърджали, управители и администратори на съществуващи социални услуги, допълнително са събрани и обработени необходимите за анализа данни.

Обхватът на темите на проучването включва широк кръг социо-икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на сектора социални услуги в община Черноочене, като осигурени човешки ресурси, достъп, капацитет и качество на наличните услуги. Потърсена е обратна връзка и за нагласите и очакванията на заинтересованите страни – териториални структури на АСП, доставчици и потребители на социални услуги. В географско отношение обхватът на проучването обхваща територията на община Черноочене, като са включени всички съществуващи 50 населени места.

В хода на събиране и анализирани на данните са индикирани количествени разлики в подадените данни от различни източници, което може да доведе до риск от неточности в интерпретирането на данните и коректността на получените резултати.

1 Методология

В процеса на събиране на информация се включиха представители на заинтересованите страни. Използваха се следните източници на информация:

- статистически бази-данни, редовно събирани и актуализирани от институциите на областно ниво -НСИ, ДБТ, АСП;

- общинска администрация и отделите, отговорни за социални, образователни и хуманитарни дейности;
- данни и документация на доставчиците на услуги за действащите социални услуги в общината; НПО и други.

1.1 Цели

- Планирането на социалните услуги на общинско ниво цели осигуряване на равен достъп до социални услуги, отговарящи на индивидуалните потребности на лицата на територията на общината, които изцяло съответстват на приоритетите на държавната политика;
- Определяне на потребностите на общината от социални услуги на общинско ниво, които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет;
- Определяне на максималния брой потребители на всички социални услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет;
- Идентифициране на рисковите групи, предприемане на мерки за превенция на риска след рисковите групи чрез осигуряване на достъп до съотносимите с риска социални услуги;
- Обзор на общата социо-демографска и икономическа картина на населението в община Черноочене – проблематика, настояща ситуация и тенденции в развитието.

1.2 Методи и източници на анализа

Използваните методи за събиране на информация включват:

- Документално проучване на съществуващи анализи и доклади;
- Систематизиране и обобщаване на статистически данни, регулярно събирани от общинската администрация и държавни институции на регионално и областно ниво;
- Събиране на допълнителна статистическа информация за разпределението на ключови рискови групи по населени места чрез включване на „ресурсни хора" по места (като кметове и кметски наместници).

2 Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги

№	*Наименование на критерия*	*Данни за община Черноочене (брой)*
1	*общ брой на населението*	***8 668***
2	*общ брой на пълнолетните лица*	***7 116***
3	*общ брой на децата до 18-годишна възраст*	***1 552***
4	*общ брой на лицата в надтрудоспособна възраст*	***2 383***
5	*общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания*	***1 012***
6	*общ брой на децата с трайни увреждания до 18-годишна възраст*	***21***
7	*общ брой на децата от 0 до 7 г.*	***507***
8	*общ брой на лицата с трайни увреждания*	***1 033***
9	*общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания в трудоспособна възраст*	***371***

10	*общ брой на децата с трайни увреждания, живеещи в домашна среда*	***21***
11	*брой на пълнолетните лица с трайни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда*	***621***
12	*брой на децата без увреждания до 18-годишна възраст*	***1 531***
13	*общ брой на пълнолетните лица с психични разстройства*	***32***
14	*брой на пълнолетните лица с психични разстройства в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда*	***28***
15	*общ брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения*	***34***
16	*брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда*	***18***
17	*общ брой на пълнолетните лица с физически увреждания*	***892***
18	*брой на пълнолетните лица с физически увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда*	***438***
19	*общ брой на пълнолетните лица с деменция*	***23***
20	*брой на пълнолетните лица с деменция в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда*	***20***
21	*общ брой на пълнолетните лица със сетивни увреждания*	***31***
22	*брой на пълнолетните лица със сетивни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда*	***25***
23	*брой на лицата в надтрудоспособна възраст без увреждания*	***1425***
24	*брой на лицата в надтрудоспособна възраст без увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда*	***243***
25	*брой на живеещите в домашна среда деца с трайни увреждания*	***21***
26	*общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания с определена чужда помощ*	***92***
27	*брой на живеещите в домашна среда пълнолетни лица с трайни увреждания с определена чужда помощ*	***92***
28	*общ брой на лицата в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване*	***368***
29	*брой на живеещите в домашна среда лица в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване*	***368***

3 Съществуващи социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината

Предоставяни социални услуги в Община Черноочене

1.Защитено жилище за лица с умствена изостаналост – с. Минзухар

Защитеното жилище за лица с умствена изостаналост е създадено по Проект Красива България и функционира като държавно делегирана дейност от 2015 година. Жилището е с капацитет 8 потребители. В защитеното жилище са настанени 8 лица с

умствени увреждания. Осигурява се пълноценен и самостоятелен живот на потребителите на социалната услуга в подходяща среда, близка до семейната, с възможност за подкрепа и изява, както и осъществяване на дейности за социалното им включване и възстановяване на загубени социални умения и навици. Седем от потребителите са лица от други общини и едно лице е от населено място на територията на общината. По щатно разписание в ЗЖ/УИ работят управител на половин щат, двама социални работници, един трудотерапевт, една медицинска сестра на цял щат, една медицинска сестра на половин щат - общо 5 щатни бройки. В защитеното жилище работи и помощен персонал, като възнагражденията се финансират от общинския бюджет от местни данъци и такси.

2. Защитено жилище за лица с умствена изостаналост – с. Патица

Защитеното жилище за лица с умствена изостаналост е изградено по Проект финансиран от Социалния Инвестиционен Фонд и е на стойност 236 019 лв, от които 20% са съфинансирани от общината. В защитеното жилище са настанени 8 лица с умствени увреждания. Осигурява се пълноценен и самостоятелен живот на потребителите на социалната услуга в подходяща среда, близка до семейната, с възможност за подкрепа и изява, както и осъществяване на дейности за социалното им включване и възстановяване на загубени социални умения и навици. Всички 8 потребители са лица от други общини. По щатно разписание в ЗЖ/УИ работят управител на половин щат, двама социални работници, един трудотерапевт, медицинска сестра на половин щат и възпитател на половин щат. В защитеното жилище работят и двама пазачи, възнагражденията на които се финансират от общинския бюджет за сметка на местните приходи.

3.От началото на 2021 г. в общината е разкрита социална услуга държавно делегирана дейност „Асистентска подкрепа", със стандарт 39 потребители и 13 социални асистенти. До 31.12.2022 година над 60 потребители са ползвали услугата, като към същата дата броя на обхванатите потребители е 42, а на назначените социални асестенти - 24. Потребители на услугата са възрастни хора в невъзможност за самообслужване, които нямат определена по съответния ред намалена работоспособност или деца и пълнолетни с трайни увреждания с определена чужда помощ, които не ползват асистентска подкрепа или за които не се получава помощ за грижа в домашна среда по реда на друг закон.

Интересът към социалната услуга е изключително голям и към края на 2022 година в списъка на чакащите са записани 57 насочени заявители.

4.Съгласно Закона за личната помощ, услугата „личен асистент" в община Черноочене се предоставя на 85 лица, назначени са 85 лични асистенти. Ползватели по услугата са лица с трайни увреждания с установени вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност с определена чужда помощ и деца с 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност без определена чужда помощ. Правната рамка на механизма за предоставяне на лична помощ е строго рагламентирана, косто улеснява администрирането на услугата.

5.От 01.01.2023 година общината е бенефициент по Договор за безвъзмездна финансова помощ № BG05SFPR002- 2.001-0044- C01 „Грижа в дома"- община Черноочене по Програма „Развитие на човешките ресурси". Услугата се предоставя от 01.03.2023 година чрез Център за социални услуги в домашна среда от управител, психолог, социален работник, рехабилитатор, четири медицински сестри, двадесет и осем домашни санитари и 4 разносвачи на храна. Дейностите по Проекта приключват на 01.03.2024 година.

3.1 Социални услуги

3.1.1 Социални услуги – делегирани от държавата дейности

Защитено жилище за лица с умствена изостаналост село Минзухар					
Място	**Целева група**	**Брой места**	**Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.**	**Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ**	**Териториален обхват**
Адрес: Област Кърджали Община Черноочене село Минзухар, улица „ЧЕТВЪРТА", № 2	Лица с умствена изостаналост	8	8	1. информиране и консултиране; 2. застъпничество и посредничество ; 3. терапия и рехабилитация; 4. обучение за придобиване на умения. 5.резидентна грижа.	Потребители от цялата страна

Защитено жилище за лица с умствена изостаналост село Патица					
Място	**Целева група**	**Брой места**	**Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.**	**Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ**	**Териториален обхват**
Адрес: Област Кърджали Община Черноочене село Патица, ЗЖЛУИ	Лица с умствена изостаналост	8	8	1. информиране и консултиране; 2. застъпничество и посредничество ; 3. терапия и рехабилитация; 4. обучение за придобиване на умения. 5.резидентна грижа.	Потребители от цялата страна

Асистентска подкрепа						
Място	**Брой субсидирани потребители**	**Брой обслужвани лица**	**Брой чакащи лица**	**Брой асистенти**	**Брой лица, администриращи услугата**	**Териториален обхват**
Адрес: Община Черноочене село Черноочене , улица „Шеста", № 9- Център за социални услуги в домашна среда	39	42	57	24	2	Социална услуга на общинско ниво за удовлетворяване на потребностите на населението в общината

3.1.2 Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми.

Социална услуга/ място на предоставяне	Финансирана по операция	Точна дата на приключване на проекта	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Целева група	Брой места	Заетост[1] брой
Проект BG05SFPR002-2.001-0044 „Грижа в дома"- община Черноочене по Програма „Развитие на човешкит ересурси" с. Черноочене, ул. „Шеста", № 9 - ЦСУДС	Програма „Развитие на човешките ресурси"	01.03.2024 г. Грижа в дома се предоставя до 29.02.2024 година включително	Асистентка подкрепа Застъпничество и посредничество; Информиране и консултиране	Лица с увреждания; - Възрастни хора с ограничения или невъзможност за самообслужване.	93	Проектът стартира от 01.01.2023 г., като са назначени 40 лица, които обслужват 113 ползватели

По проекта за срок от 12 месеца ще се предоставят комплекс от услуги в домашна среда: дневна грижа, асистентска подкрепа, психологическа подкрепа и здравни грижи, които включват информиране и консултиране, терапия и рехабилитация.

3.2 Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в община Черноочене

Неприложимо за община Черноочене

4 Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Черноочене

Към момента на изготвяне на анализа по данни на Дирекция „Социално подпомагане"- град Кърджали и доставчиците на съществуващите социални услуги е установен брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги както следва:

1. Защитено жилище за лица с умствена изостаналост село Минзухар - 0 желаещи;
2. Защитено жилище за лица с умествена изостаналост село Патица – 0 желаещи;
3. ДДД „Асистентска подкрепа – 57 желаещи. Обхванатите потребители в услугата са 42, а броят на назначените социални асистенти е 24.

Интересът към услугата ДДД „Асистентска подкрепа" е голям. Има много лица, желаещи да ползват услугата с трайни увреждания с установени вид и степен на увреждане, но без чужда помощ , които не попадат в обхвата на целевата група на услугата. Със стартирането на Проект BG05SFPR002- 2.001-0044-C01 „Грижа в дома"-

[1] Посочва се средна месечна заетост за периода от стартиране на услугата до момента на извършването на анализа.

община Черноочене по Програма „Развитие на човешкит ересурси" лицата от тази целева група получиха възможността да ползват интегрирани здравно-социали услуги за срок от 12 месеца. В списъка на чакащите оценени ползватели са включени 19 лица, а 113 получават грижа в дома.
***(Приложение № 1** – таблица желаещи).*

5 Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Черноочене

5.1 Потребители от други общини, ползващи социални услуги

Брой на лицата от други общини, които ползват ссоциални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Черноччене					
Социална услуга	**Адрес**	**Брой места**	**Брой заети места**	**Брой ползватели от общината**	**Брой ползватели от други общини**
Защитено жилище за лица с умствена изостаналост	село Минзухар, улица „ЧЕТВЪРТА", № 2	8	8	1	7
Защитено жилище за лица с умствена изостаналост	село Патица, ЗЖЛУИ	8	8	0	8
ДДД „Асистентска подкрепа"	Село Черноочене, ул."Шеста", № 9, ЦСУДС	39	42	42	0
Проект „Грижа в дома"-община Черноочене Договор № BG05SFPR002 - 2.001-0044	Село Черноочене, ул."Шеста", № 2, ЦСУДС	93	113	113	0

1. Вид социална услуга Защитено жилище за лица с умствена изостаналост село Минзухар, брой потребители от други общини -7, разпределени както следва:

Област	Община	Населено място	Брой потребители
Габрово	Габрово	Габрово	2
Кърджали	Кърджали	Стремци	1
Кърджали	Ардино	Чубрика	1
Смолян	Златоград	Златоград	1
Шумен	Нови пазар	Нови пазар	1
Габрово	Дряново	Петковци	1
Общо			7

2. Вид социалната услуга Защитено жилище за лица с умствена изостаналост село Патица, брой потребители от други общини-8, разпределени както следва:

Област	Община	Населено място	Брой потребители
Хасково	Хасково	Хасково	1
Бургаз	Карнобат	Венец	1
Хасково	Димитровград	Димитровград	1
Шумен	Шумен	Шумен	1
Варна	Варна	Варна	1
Шумен	Велики Преслав	Велики Преслав	1
Пазарджик	Пазарджик	Пазарджик	1
Разград	Кубрат	Кубрат	1
Общо			8

3. В социалната услуга ДДД „Аситентска подкрепа" и „Грижа в дома", финансирана от ЕСФ+ чрез Програма „Развитие на човешките ресурси" няма ползватели от други общини.

5.2 Потребители от други общини, ползващи интегрирани здравно-социални услуги

Неприложимо за община Черноочене

6 Информация за демографското развитие в община Черноочене

Данни/информация за демографското развитие в община Черноочене за последните 5 години:						
		2021	*2020*	*2019*	*2018*	*2017*
Общ брой на населението	*брой*	*8 668*	*8782*	*8772*	*8791*	*8803*
Раждаемост	*брой*	*57*	*51*	*66*	*65*	*66*
Смъртност	*брой*	*181*	*146*	*121*	*129*	*124*
ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ	*брой +/-*	*-124*	*-95*	*-55*	*-64*	*-64*
Заселени	*брой*	*252*	*262*	*351*	*265*	*215*
Изселени	*брой*	*242*	*157*	*315*	*213*	*249*
МЕХАНИЧЕН ПРИРАСТ	*брой +/-*	*+10*	*+105*	*+16*	*+52*	*-34*
Гъстота на населението	*бр. души на кв. км.*	*26,38*	*26,73*	*26,70*	*26,75*	*26,79*
Брой градско население	*брой*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Брой селско население	*брой*	*8 668*	*8782*	*8772*	*8791*	*8803*

По данни от НСИ

Броят на населението по постоянен адрес в общината бележи изразена тенденция към намаление. Средногодишният абсолютен прираст е отрицателен – т.е. общината обезлюдява средно със 100 души на година, като най-чувствително е намалението през 2021 г. – 114 човека.

Естественият прираст за всички години от анализирания период е с отрицателни стойности, което е индикация за трайна, макар и бавна тенденция на намаляване на населението в общината, обезлюдяване на по – малките населени места и застаряване на населението в общината. Една от причините за отрицателния естествен прираст е ниската раждаемост през последните години, която е свързана с негативното влияние на редица социални, икономически, демографски и други фактори. Към тях се отнасят недостатъчната материална осигуреност на семействата и психическата нагласа за малко деца, снижаването на жизнения стандарт, безработицата и др.

Естествено движение на населението в община Черноочене през 2021 г. (брой)

	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
Община	**всичко**	**момчета**	**момичета**	**всичко**	**мъже**	**жени**	**всичко**	**мъже**	**жени**
Черноочене	57	31	26	181	94	87	-124	-63	-61

По данни от НСИ

Живородени брачни и извънбрачни през 2021 г.(брой)

	Общо			В градовете			В селата		
Община	**всичко**	**брачни**	**Извънбр.**	**всичко**	**брачни**	**Извънбр.**	**всичко**	**брачни**	**Извънбр.**
Черноочене	57	52	5	0	0	0	57	52	5

По данни от НСИ

Живородени през 2021 г. По възраст на майката (брой)

Община	Общо	Възраст на майката							
		Под 20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45+	непоказани
Черноочене	*57*	1	9	22	20	5	0	0	0

По данни от НСИ

Раждаемост - През 2021 година в общината са родени 57 деца, от които момчетата са 31, а момичетата 26. От таблицата за живородени брачни и извънбрачни през 2021 година е видно, че едва 8,8 % от родените деца са извънбрачни и рискът от изоставяне и необходимостта от предоставяне на резидентни грижи на изоставени деца е нисък. Анализът на живородените по възраст на майката също не установява риск – само 1 дете е родено от майка във възрастовата група под 20 години, което предствлява 1,7 % от живородените деца.

Смъртност - починалите са 181 души, като броят на починалите мъже е с 13 повече от броя на починалите жени. От таблицата е видно, че през 2019 и 2020 година смъртността рязко нараства в сравнение с предходните 3 години, което се дължи на пандемията, която освен пряко се отрази на смъртносста и косвено, като ограничи достъпа на населението до качествени медицински грижи поради поредица от забрани за посещение на специалисти, лечебни заведения и отлагане на планови операции.

Механично движение на населението в община Черноочене през 2021 г. (брой)

	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
Община	**всичко**	**мъже**	**жени**	**всичко**	**мъже**	**жени**	**всичко**	**мъже**	**жени**
Черноочене	252	115	137	242	111	131	10	4	6

По данни от НСИ

Механичен прираст - като положителна тенденция може да се отчете фактът, че механичния прираст, отразяващ разликата между броя на заселените и броя на изселените лица в и от община Черноочене за всички години от анализирания период, с изключение на 2017 година е положителен, като за 2020 година, компенсира стойнотта

на отрицателния естествен прираст и населението на община нараства с 10 души в сравнение с предходната 2019 година.

Степента на усвоеност на територията е в правопропорционална зависимост от броя на живеещите. Основният показател за оценка – гъстота на населението, отразяващ броя на постоянните жители на единица от общата площ на територията, отразява тенденциите в изменението на броя на населението. Очертаната тенденция за намаляване броя на живеещите в община Черноочене лица дава отражение и върху стойностите на показателя, който за анализирания период очаквано е с намаляващи стойности – от 26,79 жители на един кв. км през 2017 г. до 26,38 жители през 2021 г.

Етническа принадлежност на населението в община Черноочене през 2021 г.(брой)

Община	Общо	Българска	Турска	Ромска	Друга	Не се самоопределя	Непоказано
Черноочене	8668	171	7604	2	2	546	343

По данни от НСИ

Етническа принадлежност към 07.09.2021 година е еднородна, като преобладаваща част от населението се самоопределят като турци – 87,72% , а 1,97 % българи се определят като българи. Само двама души са се определили като роми. Етническата структура не може да бъде определена като рисков фактор за целите на анализа.

Население под, в и надтрудоспособна възраст към 31.12.2021 г.(брой)

	Общо			В градовете			В селата		
Община	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Черноочене	8668	4368	4300	0	0	0	8668	4368	4300
Под трудоспособна възраст	1108	565	543	0	0	0	1108	565	543
В трудоспособна възраст	5177	2880	2997	0	0	0	5177	2880	2997
Над трудоспособна възраст	2383	923	1460	0	0	0	2383	923	1460

По данни от НСИ

Структурата по пол на населението през 2021 г. показва незначителна разлика в броя на мъжете и жените в подтрудоспособна и в трудоспособна възраст и не може да бъде отчетена като съществен фактор за целите на анализа. В надтрудоспособна възраст относителният дял на жените е 61.24%.

Съотношението между възрастовите групи, отразено чрез броя на населението в зависимост от степента на трудоспособност, очертава тенденция за постепенно застаряване.

Възрастова структура- съгласно данните от НСИ типа на възрастовата демографската структура на населението в община Черноочене се опрделя, като регресивен. В структурно отношение, населението в община Черноочене е с относително постоянни характеристики при изразена тенденция за намаляване на общия брой жители.

Населението на община Черноочене е концентрирано в единични големи села, като над 1000 жители е единствено село Комунига.

Концентрацията на населението в селата около общинския център ограничава ефективното използване на територията и съществуващите природни ресурси в общината.

Изводи:

- При средногодишен отрицателен абсолютен прираст на населението в община Черноочене е налице слабо изразена тенденция за депопулация.
- Изразена тенденция за обезлюдяване на селата, възпрепятстваща ефективното използване на природните дадености на територията на общината.
- Установените демографски проблеми оказват негативно въздействие върху качеството и показателите на местната икономика.

7 Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община Черноочене

7.1 Социална инфраструктура

7.1.1 Социални услуги

Описание на мрежата на съществуващите социални услуги					
Социална услуга	брой	Териториално разпределение	Състояние на материалната база	Статут на територията	Достъп
ЗЖЛУИ	2	Село Минзухар Село Патица	Отлично	В регулация	Нормативно регулиран
ДДД „Асистентска подкрепа“	1	Населените места на територията на общината	Услугата се предоставя в домашна среда	Статутът на територията е различен в зависимост от адреса, на който живее потребителя	Нормативно регулиран

7.1.2 Жилищни условия

Жилищната задоволеност в рамките на общината е висока, икономиката на ощината е с предимно селскостопански профил и е основна причина за обезлюдяването на селата. В следствие на демографския срив и развитието на строителството в последните 15 години се наблюдава постоянно увеличение на жилищната осигуреност на населението. В населените места на територията на общината съществуват много необитавани сгради, част от тях общинска собственост. По отношение на показателя жилищна осигуреност няма актуални данни на общинско ниво, но въз основа на отрицателните демографки характеристики, може да се направи извода, че населението в община Черноочене е задоволено, обитава преобладаващите едно и двуетажни къщи.

По-голямата част от населинието на общината живее в собствен имот, като преобладават еднофамилните къщи. Същевременно голям брой къщи в малките села по една или друга причина са необитаеми, изоставени и полусъборени. Липсват механизми, които да стимулират инвестиции за строителство на нови общински жилища, което ограничава възможностите на общинските власти да провеждат адекватна социална жилищна политика.

На територията на община Черноочене няма бездомни хора, поради което отпада необходимостта общината да инвестира в строителството на социални жилища. Няма етнически малцинства, поради което няма обособени квартали на уязвими етнически малцинства със структурна бедност.

7.1.3 Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им

Община Черноочене разполага с утвърдена областна и републиканска транспортна схема, чрез които до голяма степен се покриват потребностите от обществен транспорт на населението в общината. През територията на общината преминава първокласния път от републиканската пътна мрежа I-5 Русе-Хасково-Черноочене- Кърджали- Маказа и второкласния път II-58 Асеновград-Черноочене, който преминава през селата Паничково, Комунига, Габрово, Черноочене, Железник, Патица. Жителите на цитираните населени места са обезпечени с транспорт до общинския център и областния център град Кърджали.

В общината са обезпечени транспортни линии за обществен превоз на пътници по 7 утвърдени маршрутни разписания. Осигурен е специализиран превоз на деца и ученици до 16 години за 10 маршрутни разписания.

Общата дължина на пътната мрежа на територията на общината възлиза на 173,54 км общинска пътна мрежа и 114,58 км улична мрежа. Конфигурацията на транспортната инфраструктура в най-голяма степен е повлияна от планинския характер на общината, като основните пътища са изградени по склонове с малки наклони.

Материалната база, с която разполагат лицензираните транспортни фирми, спечелили конкурсите за отделните линии, е в голяма част морално и физически остаряла и не отговарят на съвременните изисквания за транспортно обслужване. Тенденцията, която се наблюдава в общината, е намаляване на пътникопотока в обществения транспорт. Поради тази причина е необходимо да се предприемат мерки, свързани с модернизация и реконструкция на общинската пътна мрежа, подобряване материалната база на превозвачите, гъвкавост на транспортните схеми, както и въвеждането на новопостроената общинска автогара в експлоатация.

7.2 Образование

През учебната 2022/2023 година в община Черноочене функционират 5 училища, ито едно от училищата е средно, а четири от училищата са основни. Съгласно Решение № 91 от 08.12.2022 г. на министерски съвет за приемане на Списък на средищните детски адини и училища в Република България в списъка на Средищните училища са включени У „Христо Смирненски" – село Черноочене и ОУ „Христо Ботев" – село Габрово , както детски градини: ДГ „Знаме на мира" – село Черноочене, ДГ„Първи юни" – село омунига и прикрепените групи към тях.

Към защитените училища попада ОУ „Никола Йонков Вапцаров" – село Паничково ОУ „Христо Ботев" – село Габрово и прикрепената група в село Габрово към ДГ „Първи ни" – село Комунига.

Списък на училищата в община Черноочене за учебната 2022/2023 година

Списък на училищата в община Черноочене за учебната 2022/2023 година				
Училище	**Вид**	**Населено място**	**Вид финансиране**	**Брой ученици**
СУ "Христо Смирненски"	СУ (I - XII клас)	Черноочене	Общинско	478
ОУ "Христо Ботев"	основно (I - VII клас)	Габрово	Общинско	20
ОУ " Н. Йонков Вапцаров"	основно (I - VII клас)	Лясково	Общинско	24

ОУ "Васил Левски"	основно (I - VII клас)	Комунига	Общинско	49
ОУ "Н.Йонков Вапцаров"	основно (I - VII клас)	Паничково	Общинско	6

По данни на отдел „Образование"

Броят на учениците през учебната 2022/2023 г. е 577 ученици.

Списък на детските градини в Община Черноочене за учебната 2022/2023 година				
Детска градина	**Вид**	**Населено място**	**Вид финансиране**	**Брой деца**
ДГ "Знаме на мира"	детска градина	Черноочене	Общинско	104
ДГ "Първи юни"	детска градина	Комунига	Общинско	35
ДГ "Н.Й.Вапцаров"	детска градина	Лясково	Общинско	9

По данни на отдел „образование"

Детски градини, деца, педагогически персонал, места и групи в детските градини по общини през учебната 2021/2022 г.(брой)

Община	Самостоятелни детски градини	Деца		Места		Педагогически персонал		Детски групи
		общо	В т.ч момичета	общо	На 100 деца	общо	В т.ч. детски учители	
Черноочене	3	158	71	261	165,2	21	21	10

По данни от НСИ

Видно от таблицата за учебната 2022/2023 г. в общината функционират 3 детски градини, като броят на децата в тях е – 146 броя.

Училища, паралелки, учители, учащи и завършили в общообразователни училища през учебната 2021/2022 г.(брой)

Община	Училища	Учители	I-IV клас			V-VII клас			
			Паралелки	учащи		Паралелки	учащи		Завършили основно образование
				общо	в т.ч жени		общо	в т.ч жени	
Черноочене	5	69	18	203	96	14	181	93	68

По данни от НСИ

Във всички детски градини и училища се осъществява целодневна организация на обучение. На територията на община Черноочене не съществува проблем за обхвата на децата. Местата в детските градии са много повече от децата в съотносимата възрастова група - на 100 деца се падат 165,2 места. Няма напуснали или преместени от училищата ученици, поради отсъствия или слаб успех. Училищният сграден фонд е в отлично състояние след извършени ремонти по енергийна ефективност. За всички пътуващи деца и училищен персонал е осигурен транспорт.

Данни за деца и ученици със специални образователни потребности – данни за учебната 2021/2022 г.

Общ брой на децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в детски градини по чл. 35 и в училищата по чл. 38 от Закона за предучилищното и училищното образование	13
От общия брой – с ресурсно подпомагане от РЦППО	13
Деца и ученици със сензорни увреждания	0
Деца и ученици с множество увреждания	1
Деца и ученици интелектуални затруднения	8
Деца и ученици с езиково-говорни нарушения	3
Деца със специфични нарушения на способността за учене (дислексия, дисграфия,	0

дискалкулия)	
Деца и ученици с разстройства от аутистичния спектър	1
Деца с емоционални и поведенчески разстройства	0
От всички деца и ученици със СОП – брой на децата и учениците с необходимост от интензивна грижа и подкрепа	3

Анализът на данните очертава следните проблеми в образованието:

- тенденция към намаляване броя на децата и учениците, в следствие на демографския срив;
- слаба мотивация за образованост в част от населението. Неангажираност и неглежиране на собствените деца от някой родители по отношение на образованието;
- голям брой деца заминават за чужбина с родителите си;
- голяма част от родителите /майка и баща/ работят в чужбина, като децата се отглеждат и възпитават от възрастни родители /баби и дядовци/, което се отразява на децата в негативен аспект;
- липсва заинтересованост и мотивация на бизнеса за предоставяне на стажове и възможност за практическо обучение на учащите;
- необходимост от мотивация на учениците чрез създаване на клубове по интереси и извънкласни занимания, насочени към развитие на индивидуалността и таланта;
- Фактори, като намаляването на броя на населението в общината и запазването на нивото на раждаемост в относително постоянни стойности се отразяват негативно върху броя на учениците, броя на паралелките и броя на ангажираните педагогически кадри.

(Приложение № 2 – таблица образование)

7.3 Здравеопазване

Здравното обслужване на населението на община Черноочене се осъществява от лечебни заведения за извънболнична медицинска помощ. На територията на общината няма лечебни заведения за болнична помощ. Най-близката болница, от която се обслужва населението на община Черночене е МБАЛ „Атнас Дафовски" - гр. Кърджали. По данни на Регионална здравна инспекция- град Кърджали в края на 2022 година в община Черноочене са регистрирани следните заведения за извънболнична помощ:

1. Индивидуални практики за първична извънболнична помощ:
   - Лекари – 4 броя;
   - Лекари по дентална медицина- 10 броя.
2. Индивидуални практики за специализирана извънболнична помощ:
   - Лекари – 2 броя.

На територията на общината има незаети 2 амбулатории за първична извънболнична помощ.

Населението на общината е неравномерно разпределено в 50 населени места, намиращи се на разпокъсан терен и отдлечени от общинския център. О друга страна съществуващите лекарски практики и кабинети по дентална медицина са съсредоточени в общинския център или по-големите населени места, което заедно с липсата на редовен междуселищен транспорт и все по застаряващото население на общината задруднява достъпа до качествени здравни грижи. Съществуващите практики са недостатъчни и не са в състояние да осигуряват ефективно доболнично здравно обслужване на населението. Подобряването на медицинското обслужване е свързано с привличане на специалисти в малките населени места, инвестиции в сграден фонд и провеждане на здравни кампании за превенция на обществено значими заболявания.

На територията на общината има един разкрит Филиал за спешна медицинска помощ, който се намира в село Черноочене.

Към училищата и детските градини има разкрити 5 здравни кабинета, в които работят 5 медицински сестри. Част от медицинските сестри обслужват ровече от едно учебно заведение. Необходимо е обезпечаване на всички общински училища и детски заведения с медицински специалист. Материалната база и оборудване е добро.

Като основни проблеми за осигуряване на качествено здравеопазване се оказват:

-липсата на болница и лекари специалисти на територията на общината,

-наличието на незаети лекарски практики,

-голямата разпокъсаност и отдалеченост едно от друго на населените места,

-наличието на удобен транспорт.

(Приложение № 3 таблица здравеопазване)

8 Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги

8.1 Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината

Таблица за обезпечеността на съществващите социални услуги на територията на община Черноочене с персонал

№	Социална услуга	Длъжност	Бройки по щат	Заети
1	Защитено жилище за лица с умствена изостаналост село Патица	управител	0,5	1 на 4 часа
		социален работник	2	2
		трудотерапевт	1	1
		медицинска сестра	1,5	1 на 8 часа и 1 на 4 часа
2	Защитено жилище за лица с умствена изостаналост село Патица	управител	0,5	1 на 4 часа
		социален работник	2	2
		трудотерапевт	1	1
		медицинска сестра	0,5	1 на 4 часа
		възпитател	1	1
3	ДДД „Аситентска подкрепа"	администратор	0,5	1 на 4 часа
		социален работник	0,5	1 на 4 часа
		спец.насочване	0,5	1 на 4 часа
		касиер-счетводител	0,5	1 на 4 часа
		социални асистенти	13	24
4	Проект „Грижа в дома"-община Черноочене Договор № BG05SFPR002- 2.001-0044	управител	0,5	1 на 4 часа
		социален работник	1	1
		медицинска сестра	2	1
		рехабилитатор	0,5	1 на 4 часа
		психолог	0,5	1 на 4 часа
		домашен санитар	21	28 на 6 часа
		разносвач на храна	2,5	1 на 8 часа и 3 на 4 часа

(Приложение № 4 – таблица персонал)

8.2 Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на общината:

Население, работна сила, заети лица и лица извън работна сила на възраст 15 и повече навършени години по пол в община Черноочене (брой)

Общо		*Работна сила*		*Заети*		*Безработни*		*Лица извън работна сила*	
общо	*В т.ч жени*	*общо*	*В т.ч жени*	*общо*	*В.т.ч жени*	*общо*	*В т.ч жени*	*общо*	*В т.ч жени*
6923	3525	2620	1140	1977	886	643	254	4303	2385

По данни на НСИ за 2021 година

Население, работна сила, заети лица, безработни лица и лица извън работна сила на възраст 15-64навършени години по пол в община Черноочене (брой)

Общо		*Работна сила*		*Заети*		*Безработни*		*Лица извън работна сила*	
общо	*В т.ч жени*	*общо*	*В т.ч жени*	*общо*	*В.т.ч жени*	*общо*	*В т.ч жени*	*общо*	*В т.ч жени*
4745	2289	2537	1118	1916	869	621	249	2208	1171

По данни на НСИ за 2021 година

Коефициент на икономическа активност, заетост и безработица на лицата на възраст 15-64 навършени години по пол в община Черноочене (брой)

Коефициенти на икономическа активност			Коефициенти на заетост			Коефициенти на безработица		
общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
53,5	57,8	48,8	40,4	42,6	38,0	24,5	26,2	22,3

По данни на НСИ за 2021 година

Разпределение на населението в община Черноочене по степен на образование (брой)

Степен на образование					
общо	висше	средно	основно	Начално и по-ниско	Дете до 7 години, което още не посещава училище
7432	605	2907	2584	1333	3

Предвид осигуряване на работната ръка в социалните услуги е направено проучване на местния пазар на труда, като данните са извлечени от масивите на НСИ и получени от Дирекция „Бюро по труда"- град Кърджали.

По данни на Дирекция „бюро по труда" град Кърджали процентът на безработица към 31.12.2022 година е 11,2 %.

От анализа на данните в горните таблици е видно, че съществуват достатъчен брой безработни лица за обезпечаване на нискоквалифициран персонал за грижи в дома на позиция „домашен санитар", „домашен помощник", „разносвач на храна", социален асистент", „личен асистент", като част от безработните лица има професионален опит на съответните позиции.

По данни на Дирекция"Бюро по труда" – град Кърджали към момента на изготвяне на анализа в община Черночене са регистрина безработни лица по следните специалности, съотносими към необходимите позиции в социалните услуги:

- Лекар - 0 броя;

- Медицински сестри – 1 брой;
- Рехабилитатори - 0 ;
- Психолог – 0 броя ;
- Акушерка – 0 броя;
- Специалист социални дейности – 0 броя;
- Педагог – 4 броя;
- Кинезитерапевт – 0 броя.

8.3 Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги:

При направената съпоставка на данните за броя на назначените служители в съществуващите социални услуги на територията на общината и броя на незаетите длъжности към момнета на изготвяне на анализа по утвърдените щатни разписания във всяка услуга бе установено, че няма незаети щатни бройки в съществуващите на територията на община Черноочене социални услуги, делегирани държавни дейности и в социалните услуги, финансирани по Проект от Европейските фондове със споделено управление /ЕФСУ/.

9 Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги

Максимален брой на потребителите на социалните услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет по видове социални услуги

№	Вид на социалната услуга	Максимален брой потребители
1	Общодостъпни социални услуги по член 12, ал.2, т.1 от ЗСУ	3
2	Общодостъпни социални услуги по член 12, ал.2, т.2 от ЗСУ	5
3	Информиране и консултиране по член 15, т.1 от ЗСУ	13
4	Застъпничество и посредничество по член 15, т.2 от ЗСУ	10
5	Терапия и рехабилитация по член 15, т.4 от ЗСУ	17
6	Обучение за придобиване на умения по член 15, т.5 от ЗСУ	13
7	Подкрепа за придобиване на трудови умения по член 15, т.6 от ЗСУ	6
8	Дневна грижа за деца с трайни увреждания по член 15, т.7 от ЗСУ	5
9	Дневна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания по член 15, т.7 от ЗСУ	29
10	Резидентна грижа за деца без увреждания по член 15, т.8 от ЗСУ	2
11	Резидентна грижа за деца с трайни увреждания по член 15, т.8 от ЗСУ	2
12	Резидентна грижа за пълнолетни лица с психични разстройства по член 15, т.8 от ЗСУ	8
13	Резидентна грижа за пълнолетни лица с интелектуални затруднения по член 15, т.8 от ЗСУ	7
14	Резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания по член 15, т.8 от ЗСУ	40
15	Резидентна грижа за пълнолетни лица с деменция по член 15, т.8 от ЗСУ	3

16	Резидентна грижа за пълнолетни лица със сетивни увреждания член 15, т.8 от ЗСУ	2
17	Резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания по член 15, т.8 от ЗСУ	12
18	Интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа за деца с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи	1
19	Интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа пълнолетни лица с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи	3
20	Интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа за възрастни хора в невъзможност от самообслужвне с потребност от постоянни медицински грижи	4
21	Осигуряване на подслон за бездомни лица по член 15,т.9 от ЗСУ	1
22	Осигуряване на подслон за лица в кризистна ситуация по член 15,т.9 от ЗСУ	1
23	Осигуряване на подслон за деца, жертви на домашно насилие и деца - жертви на трафик по член 15,т.9 от ЗСУ	1
24	Осигуряване на подслон за пълнолетни лица, жертви на домашно насилие и лица- жертви на трафик по член 15,т.9 от ЗСУ	1

Извън съществуващите социални услуги общината не разполага с подходящ сграден фонд и необходимия брой специалисти за разкриване на нови социални услуги на общинско и областно ниво на своя територия, поради което не прави подобно предложение.

Общината не разполага с подходящи сгради общинска собственост в общинския център, където би било удачно разкриването на нова социална услуга. Съществуващите подходящи за целта сгради, предимно закрити училища, са разположени в населени места по периферията на общината, до които липсва редовен обществен транспорт.

От данните по точка 8.2 е видно, че в общината няма регистрирани работни лица за разкриване на нови социални услуги на общинско и областно ниво, извън съществуващите такива.

От представената информация от Дирекция „СП"- град Кърджали и проучванията на общината чрез кметовете на населени места и кметските наместници не е установено желание за ползване на услуги, подлежащи на съгласуване на областно ниво, въпреки че в Картата съществува максимален брой потребители за съответните услуги с положителна стойност. Предложението на общината е за запазване броя на потребители от община Черноочене в съществуващите социални услуги на областно ниво.

10 Изводи

От направената съпоставка между налични социални услуги и данните за максимален брой на потребителите на социалните услуги, за които ще се осигури изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, по видове социални услуги, са направени следните изводи:

- Социална услуга ДДД „Асистентска подкрепа" работи с увеличен капацитет;
- На територията на община Черноочене не съществуват социални услуги, работещи с намален капацитет;

- На територията на община Черноочене не съществуват социални услуги, за които към момента е изчерпана необходимостта от тяхното предоставяне, съобразно изведените нужди;
- Съобразно изведените нужди от социални услуги на територията на община Черноочене е установена необходимост от завишаване стандарта на броя на потребителите и броя на социалните асистенти в ДДД „Асистентска подкрепа. Установена е необходимост от осигуряване на устойчивост на социална услуга грижа в дома, предоставяна по проект, финансиран от ЕФСУ след края на приключване на Проекта – 01.03.2024 година;

На база обобщението се извеждат препоръките по отношение:

- Не са предвижда закриване на социални услуги на територията на общината;
- Не се предвижда разкриване на нови социални услуги извън съществуващите ДДД и финансираните по Проекти от ЕФСУ;
- Не се предвижда намаляване броя на местата в съществуващите социални услуги;
- Предложението на общината е да се увеличи броя на местата в ДДД „Асистентска подкрепа;
- Да се осигури устойчивост на социалната услуга „грижа в дома" чрез трансформиране на услугата в държавно делегирана дейност или удължаване срока на действие на Проекта.

11 Приложения

Приложение № 1 – таблица желаещи
Приложение № 2 – таблица образование
Приложение № 3 – таблица здравеопазване
Приложение № 4 – таблица персонал
Приложение № 5 – таблица критерии
Приложение № 6 – схема на трансформиране